nieuws

Zonnepomp gaat waterpeil beheren voor weidevogels

nieuws

In de Limburgse vallei van de Zwarte Beek wordt voor het eerst in ons land een pomp ingezet die het waterpeil gaat beheren. Door schommeling in de beekniveaus en door langdurige droogte, die door de klimaatverandering steeds vaker voorkomt, wordt het waterpeil in de loop van de broedtijd van de weidevogels immers steeds ongunstiger. De pomp die volledig geautomatiseerd werkt en op stroom van eigen zonnepanelen, zorgt voor gerichte tijdelijke vernatting van valleipercelen. Op die manier kunnen deze percelen dienen als balts-, foerageer- en slaapplaatsen voor weidevogels.

11 MAART 2016 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:34

Lees meer over:
natuur

In de Limburgse vallei van de Zwarte Beek wordt voor het eerst in ons land een pomp ingezet die het waterpeil gaat beheren. Door schommeling in de beekniveaus en door langdurige droogte, die door de klimaatverandering steeds vaker voorkomt, wordt het waterpeil in de loop van de broedtijd van de weidevogels immers steeds ongunstiger. De pomp die volledig geautomatiseerd werkt en op stroom van eigen zonnepanelen, zorgt voor gerichte tijdelijke vernatting van valleipercelen. Op die manier kunnen deze percelen dienen als balts-, foerageer- en slaapplaatsen voor weidevogels.

De vallei van de Zwarte Beek is een belangrijk valleigebied, waar bijzondere natuurwaarden te vinden zijn en waar ook actieve landbouw plaatsvindt. “Verschillende partners werken al jaren samen om de waarde van dit landschap te verhogen zonder de tegenstellingen te vergroten. Zo bouwen we sinds het begin van de jaren ’90 aan een prachtig natuurgebied in de middenstroom van de vallei. Ook de Provincie Limburg droeg hier wezenlijk toe bij door het aankopen van gronden”, aldus Noah Janssen van Natuurpunt. In 2010 werden de eerste gesprekken gevoerd met diverse landbouwers door de bedrijfsplanner van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) over het verhogen van de levenskansen van weidevogels.

Zes jaar later zijn er in het gebied al tal van maatregelen genomen voor de weidevogels. Er werden akkers omgezet naar kruidenrijk grasland, maaidata en ‘beweidingsdichtheden’ werden aangepast, er werd gezorgd voor kruidenrijke stroken door aangepast beheer en inzaai en er werden 32 nieuwe poelen gegraven zodat er een mooi ‘poelensnoer’ ontstond. “Ook een aantal structurele maatregelen werden genomen, zoals de kap van populierenbosjes en -rijen die een hindernis vormden voor de weidevogels en die een handige uitkijkpost waren voor roofvogels en kraaien. De populierenrijen werden vervangen door lagere soorten.

Die gegroeide samenwerking tussen partners, de jarenlange inspanningen van de natuur en de aanpassingen die landbouwers in hun perceelbeheer doen, zorgen er voor dat er steeds meer weidevogels opduiken in het gebied: wulpen, grutto’s, watersnippen, ooievaars, kieviten, enz. “Maar het werk is nog niet af. Een volgend werkpunt is een oplossing zoeken voor het waterpeilbeheer. Dat

waterpeil is juist in de loop van de broedtijd van de vogels ongunstig. Om verdroging tegen te gaan, hebben we in het gebied een Plas Dras Zonnepomp ingezet, een primeur in Vlaanderen", zegt Limburgs gedeputeerde Ludwig Vandenhove.
Een Plas Dras Zonnepomp zorgt voor gerichte tijdelijke vernatting van valleipercelen. Volledig geautomatiseerd, op stroom van eigen zonnepanelen, pompt de Plas Dras Pomp geluidloos beekwater in een gestage stroom over het perceel. Het is geen vaste installatie die een heel jaar pompt. Ze worden gericht ingezet tijdens en vlak voor en na de broedperiode. De pompen brengen beekwater over de percelen, zoals men vroeger al deed met bewateringsgrachtjes, maar dan op een modernere manier. Bewateren was toen een manier om de percelen te bemesten. Door de hogere pH waarde van het beekwater, wordt de bodem minder zuur wat het bodemleven aanzienlijk verhoogt en weidevogels zeker ten goede komt.

De 'plas-dras zones' die door pompen gevormd worden hebben een sterke aantrekkingskracht op heel wat vogels, zeker op weidevogels. Deze zones dienen voor de weidevogels als balts-, foerageer- en slaapplaatsen. Ook voor de kuikens is een 'plas-dras-zone' belangrijk: ze vinden hier meer insecten, het scharrelen in de natte zones kost hen minder energie en ze kunnen snel in het aangrenzende hogere gras vluchten bij gevaar. Dit geeft de kwetsbare kuiken een hogere overlevingskans, het grootste knelpunt voor weidevogels.
De pompen werden aangekocht door het Regionaal Landschap Lage Kempen. "Dit project bewijst nog maar eens het nut van de Regionale Landschappen bij het ontwikkelen en het uitvoeren van een lokaal natuurbeleid", zegt gedeputeerde van Leefmilieu Ludwig Vandenhove. Eén Plas Dras Zonnepomp wordt in Natuurpuntgebied geplaatst, één pomp bij landbouwer Robert Guedens. "We zullen de resultaten nauwgezet in het oog houden. Het wel en wee van de weidevogels zal intensief gemonitord worden om het effect van de pompen op te volgen", vertelt Davy Noelmans, bedrijfsplanner bij VLM.
Naast het succes bij de weidevogels, zal de pomp op de veengronden van de Zwarte Beek ook een positief effect hebben op het tegengaan van de 'ver-aarding' van het veen. Dat ontstaat doordat deze gronden meermaals per jaar droogvallen door de fluctuatie van de grondwaterstand. Hierbij komt massaal fosfor vrij waar het rietgras optimaal van profiteert. Kwetsbare kruidensoorten worden daardoor verdrongen. Dit rietgras is overigens ook nadelig voor het hooi, want het is niet smakelijk voor vee.
In Nederland is er een subsidie voorzien voor deze pompen en worden landbouwers vergoed voor de tijd dat deze pompen actief staan op hun percelen. In Nederland zien we zeer positieve resultaten, zoals een verhoging van het broedsucces en hogere overlevingskansen van de kuikens. "In Vlaanderen bestaat deze mogelijkheid nog niet. Afhankelijk van de testresultaten van dit proefproject, onderzoekt de VLM of ook bij ons een subsidie kan gegeven worden", aldus Renilde Deckers van VLM.

Beeld: VLM

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada